

AANLEIDING

Beschrijf de aanleiding om het proces te starten of te veranderen; maatschappelijke ontwikkelingen, wetswijziging etc.

De gemeente moet toezicht houden op de uitvoering en naleving van de Jeugdwet en van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Daarvoor staan er in beide wetten diverse regels. Ook de Algemene Wet Bestuursrecht is belangrijk, omdat daarin regels staan over de bevoegdheden en verplichtingen van de toezichthouders.

Naast de wettelijke taak ligt er ook een sociaal maatschappelijk belang. De gemeente Nissewaard heeft als visie dat ‘Zorggeld moet bij de –zorgbehoevende- inwoner terecht komen’. Als er gefraudeerd wordt met zorggeld of het zorggeld wordt onrechtmatig besteed blijft zijn inwoners hier vaak de dupe van. Als iemand minder zorg ontvangt dan waar recht op is maar wel de volledige indicatie uren wordt gedeclareerd, is dat onrechtmatig maar erger is dat de inwoner niet de zorg heeft ontvangen die hij nodig heeft, met alle gevolgen van dien. De gemeente Nissewaard hanteert daarom ook een preventieve aanpak. Vooraf adviseren over rechtmatig stellen van een indicatie, beter zicht op welke zorgaanbieders we in huis hebben/halen en adviseren om de interne dienstverlening te verbeteren vanuit het oogpunt rechtmatigheid en fraude.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft ingeschat dat in ongeveer 10% - 15% van alle WMO- en Jeugddienstverlening sprake is van één of andere vorm van misbruik of fraude. Fraude betekent dat er sprake is van bewust verkeerd handelen om –financieel- gewin. Van bewuste fraude is volgens de VNG sprake in 2%-5% van de verleende zorg. De rekenkamer deed in 2013 een schatting dat de omvang van zorgfraude¹ zo’n 2 à 3 miljard euro betreft over heel Nederland. VNG Naleving (2022)² geeft recentere cijfers, namelijk een schatting tussen de 3,5 miljard en 17,4 miljard euro. De zorgfraude in Rotterdam (Wmo en Jeugdwet) wordt geschat tussen de 9 en 45 miljoen euro. Dr. Edward van der Torre en Maaïke Heijkoop van Lokale Zaken (2020) schreven in hun rapport ‘een wereld te winnen’³ dat de omvang nog een blinde vlek betreft en het lastig is om de daadwerkelijke omvang vast te stellen.

Bij fraude-onderzoek worden bijzondere persoonsgegevens van kwetsbare betrokkenen (zorgafnemers, waaronder kinderen/jeugdigen) verwerkt hetgeen hoge privacyrisico’s voor betrokkenen met zich mee brengt. Om deze reden is een DPIA verplicht.

REIKWIJDE

Beschrijf welk (deel van het) proces de DPIA behandelt. Belangrijk is wat binnen de scope ligt, maar minstens zo belangrijk is wat er buiten valt voor deze DPIA!

Het toezicht op de kwaliteit van de zorg is voor de Wmo belegd bij GGD Toezicht Wmo Rotterdam-Rijnmond en voor de Jeugdwet bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

Toezicht op rechtmatigheid is in algemene zin geregeld in Titel 5.2 Awb. Hierin staan de bevoegdheden genoemd waarover de toezichthouder kan beschikken. In bijzondere wetten, zoals de WMO 2015, worden aanvullende bevoegdheden toegekend aan de toezichthouder, zoals de

¹

[file:///ssc.syntrophos.nl/SSC/Home\\$/wijngaar6/Downloads/Resultaten VO 2013 Rijksbreed met erratum.pdf](file:///ssc.syntrophos.nl/SSC/Home$/wijngaar6/Downloads/Resultaten VO 2013 Rijksbreed met erratum.pdf)

² VNG Naleving (2022), Powerpoint presentatie Themabijeenkomst zorgfraude VZHG 27 januari 2022. Omvang zorgfraude. Verkregen via VNG Naleving.

³ <https://vng.nl/artikelen/een-wereld-te-winnen>

inzage in dossiers (artikel 6.1, tweede lid, WMO 2015). Voor de Jeugdwet zijn aanvullende bevoegdheden geregeld in Paragraaf 6b van de Regeling Jeugdwet.

De gemeente heeft ook, zie de artikelen 2.1.3, vierde lid, WMO 2015 en art. 2.9-d Jeugdwet, aanvullende regels gesteld voor fraudebestrijding in de artikelen 18 en 34 van de Verordening Sociaal Domein gemeente Nissewaard.

Deze DPIA richt zich op de rechtmatige besteding van zorggeld bij zowel zorgaanbieders, zorgafnemers als vertegenwoordigers van de zorgafnemers. Specifiek richt deze DPIA zich op het gehele proces van toezicht rechtmatigheid voor Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en Jeugdwet, van ontvangst van een melding over mogelijke zorgfraude door zorgaanbieders of zorgafnemers (of hun vertegenwoordigers) tot en met de afronding.

De gemeente Nissewaard werkt ook preventief. Toezichthouders rechtmatigheid Wmo en jeugdwet kunnen ook door de medewerkers in de uitvoering (Wmo-consulent of JOT-medewerkers/regisseurs) worden betrokken voordat een indicatie wordt toegekend, zodat zo goed mogelijk wordt gewerkt aan rechtmatige verstrekking. De toezichthouders kijken daarbij ook naar de rol van de gemeente en kunnen adviezen geven om de interne dienstverlening te verbeteren.

De toezichthouders zijn proactief in het vinden van signalen, door zelf onderzoek te doen in systemen waar de toezichthouder toegang toe heeft, zoals bestanden van de Sociale Verzekeringsbank of het zaakstelsel dat wordt gebruikt voor de operationele werkzaamheden.

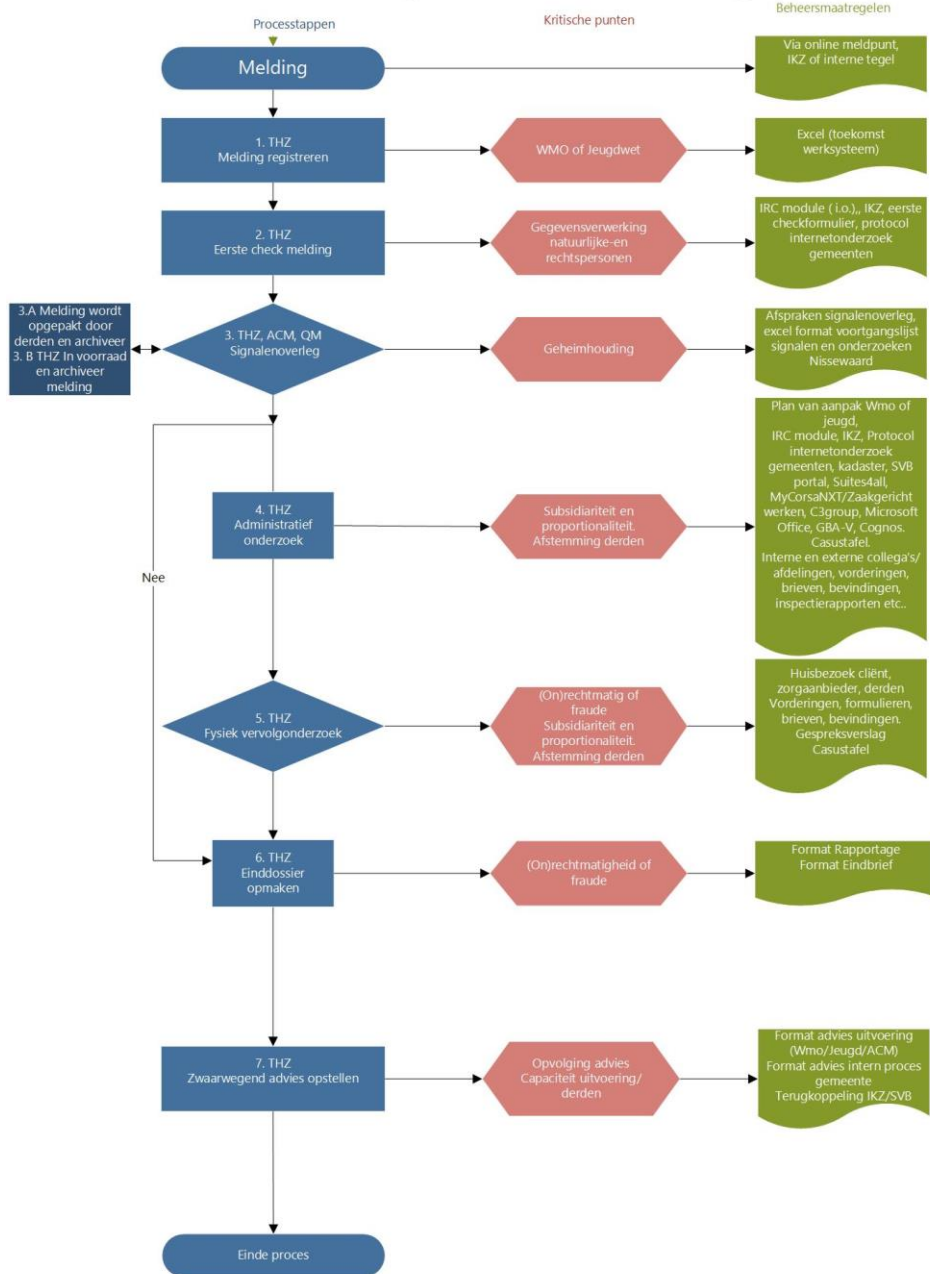
SYSTEMATISCHE PROCESBESCHRIJVING

Beschrijf zo specifiek als mogelijk is het procesverloop, van de start tot aan afronding uitgaande van de reikwijdte die hiervoor is aangegeven. Geef aan wie proceseigenaar is, wie uitvoerenden zijn (intern en extern!), beslismomenten, keuzes etc. Doe dit bijvoorbeeld in een Visio-stroomschema.

GEMEENTE NISSEWAARD

Werkproces Toezichthouder rechtmatigheid Wmo en Jeugdwet

Legenda:
 THZ= toezichthouder
 ACM=accountmanager
 Qm=kwalitytsmedewerker
 IKZ= Informatie Knooppunt Zorgfraude
 KvK = Kamer van Koophandel
 SVB= Sociale Verzekeringsbank
 Signalen overleg= ACM, Qm, THZ

Overigen:
 Communicatieplan
 Mandaatbesluit THZ
 Handhavingsvisie (nog niet vastgesteld)
 AVG, AWB, Wmo, Jeugdwet
 Verordening, beleidsregels en besluiten
 Wmo/jeugd

WIE ZIJN BIJ HET PROCES BETROKKEN	
<i>NAAM/ROL BETROKKEN PARTIJ</i>	<i>ROL BETROKKEN PARTIJ</i>
1. Zorgafnemers (inwoners)	1. Betrokkene; de te onderzoeken dossiers bevatten (bijzondere) persoonsgegevens van de zorgafnemers
2. Zorgaanbieders (ZIN/PGB)	2. Verwerkingsverantwoordelijke (zelfstandig) De zorgaanbieder verwerkt weliswaar (bijzondere) persoonsgegevens, de kernactiviteit van de zorgverlener is het bieden van zorg, <i>niet</i> het verwerken van persoonsgegevens
3. Gemeente Nissewaard	3. Verwerkingsverantwoordelijke Dit betreft de (bijzondere) persoonsgegevens die de gemeente verwerkt in het kader van fraudebestrijding WMO en Jeugdwet
4. InformatieKnooppunt Zorgfraude	4. Verwerker (ontvanger en verstrekker) Het IKZ verwerkt altijd (bijzondere) persoonsgegevens namens de aangesloten gemeenten en is uitsluitend bevoegd de opgedragen verwerkingen ten behoeve van die gemeenten uit te voeren
5. Sociale VerzekeringsBank	5. Verwerker (ontvanger en verstrekker) De SvB verwerkt altijd (bijzondere) persoonsgegevens namens de gemeenten en is uitsluitend bevoegd de opgedragen verwerkingen ten behoeve van die gemeenten uit te voeren zoals beschreven in de Jeugdwet en Wmo 2015.
6. GIT (Gemeentelijk Interventie Team)	6. Verwerker (ontvanger en verstrekker) In het GIT werken de teams ondermijning, BRP, P-Wet en Wmo/Jeugdwet samen. Dit betreft de (bijzondere) persoonsgegevens die de

7 Jeugdondersteunings team (JOT)	<p>gemeente verwerkt vanwege de interne werkprocessen en vanwege de eigen verantwoordelijkheden</p> <p>7. Verwerkingsverantwoordelijke Dit betreft de persoonsgegevens voor de toeleiding naar zorg die de gemeente verwerkt vanwege de interne werkprocessen en vanwege de eigen verantwoordelijkheden.</p>
----------------------------------	--

WELKE GEGEVENS WORDEN IN DE VERWERKING VERWERKT

In de diverse fasen van het proces toezicht rechtmatigheid, worden de volgende categorieën persoonsgegevens verwerkt van zorgafnemers en/of zorgaanbieders:

- Naam- en contactgegevens van betrokkene zelf en t.a.v. zorgafnemers indien noodzakelijk ook van huisgenoten
- Financiële gegevens, zoals bankrekeningnummer
- Bijzondere persoonsgegevens, zoals gezondheidsgegevens, geloofsovertuiging etc.
- Historische gegevens, zoals eerder afgenomen of verleende zorg, zorgcliënten of zorgaanbieders etc.
- Strafrechtelijke persoonsgegevens

Van deze opsomming worden niet altijd alle gegevens verwerkt maar is dat afhankelijk van het voorliggende dossier en voor zover dat door de toezichthouders noodzakelijk wordt geacht. Zoals bij het kopje financiële gegevens benoemd staat kunnen bankrekeninggegevens worden gevorderd. Dit kan zowel van rechts- als natuurlijke personen. De gegevens afkomstig vanuit de vorderingen kunnen worden verwerkt in een dossier van de toezichthouders, ook weer alleen wanneer dit noodzakelijk is voor de toezichtstaak in het concrete geval.

Bijzondere persoonsgegevens kunnen door de toezichthouders worden verwerkt wanneer zij inhoudelijk onderzoek doen naar natuurlijke personen. Gegevens over de gezondheid van personen worden door de toezichthouder alleen verwerkt als dat (strikt) noodzakelijk is gezien het dossier dat voorligt. In zijn algemeenheid kan iets worden gezegd over de gezondheid van het individu, maar de diagnose zélf zal niet genoemd worden. Om de rechtmatigheid van de toekenning vast te stellen kan er wel aanleiding zijn om deze gegevens te verwerken. Bijvoorbeeld als iemand onjuiste –medische- gegevens heeft verstrekt om hiermee onrechtmatig recht op zorg te verkrijgen.

Historische, strafrechtelijke of religieuze gegevens worden alleen verwerkt als dit relevant is voor het toezichtdossier. Toezichthouders kunnen dus wel kennis dragen van deze gegevens doordat die wordt vermeld in een dossier, maar zullen dit gegeven praktisch nooit gebruiken in een toezicht-proces of in ieder geval alleen als dat strikt noodzakelijk is voor het toezicht dossier.

In het toezichtproces wordt ook een lijst bijgehouden over de voortgang van signalen en onderzoeken. Daarin worden door de TZH de volgende gegevens vastgelegd bij de signalen:

- Nummer van digitaal dossier
- Datum melding
- Object van de fraudemelding (bv. zorgaanbieder zin/pgb, client, vertegenwoordiger etc.)
- Wetgeving van het signaal
- Bron melding (gecategoriseerd)

- Toelichting bron melding (vrij veld)
- Soort –(bedrijfs-)naam (naam van aanbieder, of naam natuurlijk persoon)
- Clientnummer (of BSN indien niet bekend als client, bv. bij vertegenwoordigers)
- KVK nummer
- Adresgegevens (straat, huisnummer, postcode, plaats)
- Prioriteit
- Toelichting op zorgverlening (vrij veld)
- Vermoeden van onrechtmatigheid
- Toelichting op onrechtmatigheid (vrij veld)
- Concrete samenloop met kwaliteit
- Vermoeden van veiligheidsissues
- Hoeveel cliënten/budgethouders in Nissewaard (bij zorgaanbieder)
- Meerdere gemeenten betrokken
- Vervolgactie
- Behandelaar melding

In de voortganglijst signalen en onderzoeken worden bij onderzoeken de volgende gegevens vastgelegd:

- Dossiercode
- Onderzoeksnaam
- Onderzoek gericht op soort object (bv. zorgaanbieder zin/pgb, cliënt, vertegenwoordiger etc.)
- Betrokken partijen
- Adresgegevens (straat, huisnummer, postcode, plaats)
- Prioriteit
- Status zaak
- Startdatum onderzoek
- Interne betrokkene
- Verstrekking
- WLZ samenloop
- Onderzoekstappen
- Behandelaar
- Datum afronding
- Gevolgen voor verstrekking
- Financieel risico/mogelijke benadeling
- Fraude, onrechtmatigheid, rechtmatig of anders
- Toelichtingsveld gevolgen onderzoek

NOODZAAK EN EVENREDIGHEID

VERWERKINGSDOELEINDEN

Beschrijf zo specifiek mogelijk het doel dat met het proces wordt beoogd te bereiken. Dit is erg belangrijk in verband met de hierna volgende punten. Kies het doel dus zorgvuldig; niet te krap en ook weer niet te algemeen.

De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van zorg in het kader van de Wmo en de Jeugdwet, maar ook voor het houden van toezicht op de kwaliteit en/of rechtmatigheid van de toegekende zorg. Daarbij komt helaas landelijk veel onrechtmatigheid en fraude voor. Dat kost de samenleving enorm veel tijd, moeite en geld dat dan dus niet aan de personen toekomt die het echt nodig hebben.

Het is dus van groot belang hier dicht op de problematiek te zitten en nauwgezet de ontwikkelingen te monitoren. Daarvoor zijn toezichthouders aangesteld, die de bevoegdheden hebben zoals die zijn beschreven in:

- De WMO
- De Jeugdwet
- De AWB
- De Verordening Sociaal Domein gemeente Nissewaard
- Het gemeentelijke operationele beleid

Onrechtmatigheid en fraude kan in heel listig op te merken details verscholen zijn en daarom lastig te herkennen zijn. Daarom is het zeer nuttig, dat in de AWB en in de specifieke wet- en regelgeving de bevoegdheden van de toezichthouders uitgebreid zijn beschreven. Ook de grenzen van de bevoegdheden van de toezichthouders komen daaruit naar voren.

Door deze heldere kadering van bevoegdheden hebben toezichthouders de middelen om een objectieve beoordeling uit te voeren in geval van een vermoedelijke situatie van onrechtmatigheid of fraude. Daarbij is heel belangrijk, dat bijvoorbeeld in de Algemene Wet Bestuursrecht wordt aangegeven dat de Toezichthouders deze uitgebreide bevoegdheden slechts mogen gebruiken binnen het kader van de wetten waarop zij toezicht houden.

De gegevens die de toezichthouders verwerken kunnen verband hebben met de rechtmatigheid op de voorzieningen die worden of zijn verstrekt. Aan de hand van de persoonsgegevens kan worden gekeken of er bijvoorbeeld voorliggende voorzieningen zijn. Deze (bijzondere) persoonsgegevens zijn onmisbaar in het bepalen van de rechtmatigheid van de verleende zorg. Voor het uitvoeren van een objectieve beoordeling is inzicht in de details van dossiers onontbeerlijk.

VERSTREKKING VAN PERSOONSgegevens AAN DERDE PARTIJEN

Benoem de organisaties of functionarissen aan wie gegevens worden doorgegeven, zowel intern (in geval het een andere afdeling/specialisme betreft) als extern.

Partij	Verwerkingsverantwoordelijke of Verwerker
JOT	Verwerkingsverantwoordelijke; De JOT-medewerkers zijn niet in dienst van de gemeente. Zij worden aangestuurd door de JOT-regisseur, die wel in dienst van de gemeente is.
Klantmanagers WMO	Verwerkingsverantwoordelijke (Nissewaard)
BRP	Verwerkingsverantwoordelijke (Nissewaard)
Werk Inkomen en Identiteit	Verwerkingsverantwoordelijke (Nissewaard)
OOV	Verwerkingsverantwoordelijke (Nissewaard)
Accountmanager	Verwerkingsverantwoordelijke (Nissewaard)
Kwaliteitsmedewerker	Verwerkingsverantwoordelijke (Nissewaard)
SVB	Verwerkingsverantwoordelijke (extern)
IKZ	Verwerker
GGD	Verwerkingsverantwoordelijke (extern)

RECHTSGROND

Benoem de rechtsgronden voor de verwerking van gewone, bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens en voor eventueel het BSN; zie artikel 6, 9 en 87 AVG en de UAVG.

Als een wet de rechtsgrond is, benoem dan ook het artikel in die wet!

Bij gerechtvaardigd belang moet worden onderbouwd waarom de belangen van de verwerkingsverantwoordelijke zwaarder wegen dan de belangen of fundamentele vrijheden van de betrokkenen, rekening houdend met verwachtingen van die betrokkenen (of redelijkerwijs mag worden verwacht dat dit proces wordt uitgevoerd) en de verhouding tussen hen en de verwerkingsverantwoordelijke (is er een belangrijke ongelijkheid in positie?).

De rechtsgrond voor het proces Toezicht is een samenspel van diverse wetten en regelingen, die hieronder op een rij worden gezet.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

- Artikel 6.1 sub e van de AVG: Persoonsgegevens van natuurlijke personen mogen verwerkt worden ten behoeve van de vervulling van een taak die hen door de wet wordt opgedragen, in dit geval het toezicht op de uitvoering en naleving van de Wmo 2015.
- Artikel 6.1 sub c wettelijke verplichting vanuit Wmo 2015 en Jeugdwet
- AVG artikel 9.2 sub h.

Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming

- Artikel 30 gezondheidsgegevens over zorgafnemer kunnen worden verwerkt
- Artikel 30 lid 3 sub a verwerking is noodzakelijk is voor goede behandeling of verzorging van de betrokkene of het beheer (administratie) van de betreffende instelling of beroepspraktijk.
- Artikel 30 lid 4 alleen verwerkt door personen die onder geheimhouding vallen
- Artikel 32 sub d instellen, uitoefenen of onderbouwen van een rechtsvordering (bv. Boete of terugvordering)
- Artikel 32 sub e, het zwaarwegend belang dat zorggeld goed besteed wordt door het solidariteitsbeginsel in stand te houden en leed van cliënten te voorkomen
- Artikel 33

Algemene wet bestuursrecht

- *Titel 5.2. Toezicht op de naleving is van toepassing op de functie van Toezichthouder.*
  - Artikel 5.11 omschrijving Toezichthouders.
  - Artikel 5:13 beschrijft dat de toezichthouder zijn bevoegdheden alleen inzet indien dit noodzakelijk is voor het werk.
  - Artikel 5:15 t/m 5:20 beschrijft welke bevoegdheden de toezichthouder heeft o.a. inlichtingen te vorderen, inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden en hiervan kopieën te maken maar ook bevoegd tot het betreden van plaatsen (niet zijnde woningen).

Jeugdwet

- Artikel 2.9 sub D van de Jeugdwet moet de gemeente regels in een verordening opnemen om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan.
- Artikel 7.4.0 sub d van de Jeugdwet is de toezichthouder bevoegd om persoonsgegevens te verwerken in het kader van het verrichten van controle of fraudeonderzoek.
- Art 9.2 lid 3 Geheimhouding

Regeling Jeugdwet

In paragraaf 6 B van de regeling Jeugdwet staat de verwerking van persoonsgegevens beschreven van de materiële-, detail-en fraudecontrole.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015:

- Artikel 2.1.3 lid 4 van de WMO 2015 staat dat de gemeente verdere regels moet stellen in een verordening tegen misbruik en oneigenlijk gebruik van deze wet.
- Artikel 4.3.1 lid 2 toezichthouder bevoegd tot inzage dossiers.
- Artikel 5.1.1 college bevoegdheid.
- Artikel 5.1.2 lid 1c aanbieder bevoegd tot het verwerken van persoonsgegevens verkregen van cliënt, mantelzorger of het college als deze noodzakelijk zijn voor de uitoefening van het toezicht, bedoeld in artikel 6.1.

- Artikel 5.1.5 lid 1 en 2. Verwerking persoonsgegevens van cliënt door toezichthouders en de wettelijke grondslag dat de zorgaanbieder persoonsgegevens aan de toezichthouder mag verstrekken. Toezichthoudende ambtenaren zijn bevoegd tot het verwerken van persoonsgegevens waaronder gegevens over gezondheid van cliënt, alsmede persoonsgegevens, waaronder bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard voor zover deze voor het onderzoeken van de melding, goed uitoefenen voor toezicht of het nemen van handhavingsmaatregelen noodzakelijk zijn
- Artikel 5.2.1. lid 2d waarbij het college bevoegd is persoonsgegevens in het kader van melding, inlichtingenplicht, heronderzoek, onderzoek toezichthouders, CAK en WLZ te verstrekken aan de toezichthouders.
- Artikel 5.2.2 lid d waarbij de ZIN aanbieder of PGB aanbieder desgevraagd verplicht kosteloos –bijzondere- persoonsgegevens van de cliënt verstrekt aan de toezichthoudende ambtenaar.
- Artikel 5.2.4. lid 3 waarbij de toezichthouders bevoegd zijn om zelf of desgevraagd persoonsgegevens die verkregen zijn nav onderzoek (zoals bedoeld in 6.1) te verstrekken aan het college voor zover deze noodzakelijk zijn voor algemene voorziening, eigen bijdrage, PGB, toekenning, heronderzoek, intrekking en verhaal kosten.
- Artikel 6.1 lid 1 (aanwijzing toezichthouders) en lid 2 (bevoegdheden vanuit AWB) van de WMO 2015. Aanwijzing toezichthouder, bevoegdheid inzage dossiers in afwijking van 5:20 lid 2 van de Awb. Informatie n.a.v. een calamiteit dat de informatie waar geheimhouding ook doorgegeven mag worden aan het college voor zover deze noodzakelijk zijn voor algemene voorziening, eigen bijdrage, PGB, toekenning, heronderzoek, intrekking en verhaal kosten.
- Art 6.1 lid 3: Geheimhouding

[Verordening Sociaal Domein gemeente Nissewaard 2020](#)

- Artikel 17 lid 2 wijst het college een toezichthouder aan die belast is met het toezicht op de naleving van de rechtmatige uitvoering van de Jeugdwet.
- Artikel 34 het college onderzoekt periodiek al dan niet steekproefsgewijs het gebruik van maatwerkvoorzieningen en pgb's met oog op de beoordeling van de kwaliteit en recht- en doelmatigheid hiervan.

[Verordening maatschappelijke ondersteuning in beschermde woonvormen Zuid-Hollandse Eilanden 2022](#)

Hoofdstuk 8 gaat over fraudepreventiebeleid, controle, handhaven en terugvorderen ten aanzien van onder andere rechtmatigheid.

[Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning in beschermde woonvormen Zuid-Hollandse Eilanden 2022](#)

[Beleidsregels Wmo 2020 gemeente Nissewaard](#)

Art. 77 Controle en verantwoording

[Beleidsregels Jeugdwet 2020 gemeente Nissewaard](#)

Art. 4.15 Controle en verantwoording

[WMO Besluit maatschappelijke ondersteuning Nissewaard 2021](#)

[Mandaatbesluit gemeente Nissewaard 2021](#)

- Artikel 16. Aan de Teamleider van het team Administratie en Kwaliteitsbewaking wordt mandaat, volmacht en machtiging verleend voor het volgende:
  - a. het besluiten het aangaan en ondertekenen van een verwerkersovereenkomst als bedoeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming, met het Informatieknooppunt

Zorgfraude;

b. besluiten tot het aanwijzen van Toezichthouders rechtmatigheid WMO en Jeugdwet op grond van het bepaalde in Titel 5.2 van de AWB en de artikelen 6.1 van de WMO en 17 van de Verordening Sociaal Domein Nissewaard.

- Artikel 17. Aan de **Toezichthouder rechtmatigheid WMO en Jeugdwet** wordt mandaat, volmacht en machtiging verleend voor het volgende:
  - a. Besluiten ter uitvoering van het toezicht op en de handhaving van de Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de Jeugdwet.
  - b. Besluiten ter uitvoering van het bepaalde in Titel 5.2 van de AWB.

Open house contract

De gemeente Nissewaard heeft voor een aantal maatwerkvoorzieningen gekozen voor de inkoopconstructie Open House. Hiermee kunnen nieuwe zorgaanbieders zich tussentijds aansluiten als Zorg in Natura zorgaanbieder. Toezichthouder gaat over de controle op de naleving van de wet- en regelgeving. Onderliggende contracten en afspraken kunnen hier ook deel van uitmaken. In een Open House overeenkomst evenals het administratieprotocol zijn regels opgesteld over contractontbindingen en declaraties. Om deze reden worden deze stukken ook benoemd.

[Basisovereenkomst:](#)

[Uitvoeringsovereenkomst:](#)

[Administratieprotocol \(bijlage 6\)](#)

[ALGEMENE VOORWAARDEN LEVERINGEN EN DIENSTEN GEMEENTE NISSEWAARD 2017](#)

Overig

Overige juridische grondslagen die van belang zijn:

[Governance code zorg:](#) In het Open House contract is opgenomen dat de ZIN aanbieders zich aan de Governance code Zorg moeten houden.

[Wet controle op rechtspersonen \(Wcr\)](#)

Netwerktekening: Justis mag van informatieleveranciers gegevens ontvangen op basis van art. 3 van de Wet controle op rechtspersonen. Op basis van art. 5 lid 1, art. 6 lid 1 en lid 2 van de Wet controle op rechtspersonen (Wcr) en art. 5a en art. 6 van het Besluit controle op rechtspersonen (Bcr) verstrekt Justis zijn producten aan de afnemers. De informatie van Justis mag gebruikt worden voor het doel van de Wet controle op rechtspersonen: het voorkomen of bestrijden van misbruik van rechtspersonen of een daarmee te verenigen doel. Gebruik is toegestaan binnen het eigen wettelijk kader van de afnemer.

- Artikel 6 lid 1C: Justis mag de informatie verstrekken aan de toezichthouders van de gemeente, voor de taakuitoefening: onderzoek doen op de naleving en handhaving van de Wmo.

PROPORTIONALITEIT EN SUBSIDIARITEIT

Beschrijf de invoering van het proces, de uitvoering ervan en de globale beveiligingsmaatregelen. Ga vooral in op de afwegingen die zijn gemaakt bij de inrichting van het proces en leg een verband met het einddoel van het proces.

Alle documenten bij een onderzoek vanuit de WMO of Jeugdwetgeving worden opgeslagen op de afgeschermdde S-Schijf. Op termijn wordt dit aangepast naar een specifieke applicatie voor het beheer van deze dossiers.

Vanaf december 2021 worden in MyCorsaNXT dossiers aangemaakt door de toezichthouders die de vertrouwelijkheid THZ hebben. Deze dossiers zijn niet inzichtelijk voor anderen.

De afweging voor het doen van een onderzoek, zowel naar cliënten als naar zorgaanbieders, wordt altijd genomen met als uitgangspunt dat het onderzoek proportioneel en subsidiair is. Deze afweging nemen de toezichthouders al in het begin van een onderzoek. Soms is dit al te bepalen aan de hand van het signaal. Wanneer uit het signaal bijvoorbeeld blijkt dat dit niet onderzoekswaardig is en bijvoorbeeld thuishoort bij de administratie, nemen de toezichthouders geen actie. Wel wordt het signaal op de signalenlijst gezet zodat er bij een volgend signaal over de cliënt/zorgaanbieder het eerdere signaal kan worden meegewogen in een eventueel onderzoek. Ook kan het zijn dat er een taak ligt voor de accountmanagers waarbij zij bijvoorbeeld het gesprek aan moeten gaan met de zorgaanbieder. Het zou bijvoorbeeld kunnen gaan over onderbezetting bij de zorgaanbieder of over een complexe bedrijfsstructuur waar de zorgaanbieder toelichting over zou kunnen geven. De signalenlijst is opgeslagen op de afgeschermdde S-schijf waardoor alleen de toezichthouders en de teamleider hier toegang tot hebben.

Voor de signalenlijst is een bewaartermijn op basis van prioritering gesteld.

Er is geen bewaartermijn voor signalen van zorgfraude. De bewaartermijn van de Wmo en de Jeugdwet is respectievelijk 15 en 20 jaar voor het dossier.

Een signaal is geen dossier. De signalen die bij de toezichthouders binnen komen kunnen verschillen qua zwaarte. Een bewaartermijn van 15 of 20 jaar op een licht signaal is niet proportioneel.

Niet alle signalen kunnen direct worden opgepakt en worden bewaard voor een later moment. Een signaal kan daarnaast geregistreerd worden met een afhandeling “doorleiden intern”; aan de hand hiervan wordt besloten of op het signaal direct actie wordt ondernomen of in de toekomst.

Niet-onderzoekswaardige signalen kunnen zich tot wel-onderzoekswaardige signalen ontwikkelen, bijvoorbeeld als er in korte tijd meerdere meldingen worden gegeven over 1 zorgaanbieder of – afnemer. Omdat er geen landelijk termijn gesteld is hiervoor hebben de toezichthouders hier zelf termijnen voor opgesteld. Hierbij wordt een gestructureerd prioriteitenmodel gebruikt. Dit gaat uiterlijk terug tot 2015, het jaar waarin de WMO en Jeugdwet van kracht zijn geworden en de gemeenten verantwoordelijk werden.

Er zijn ook signalen die niet opgepakt worden, omdat het niet onderzoekswaardig is. Bijvoorbeeld als de zorgaanbieder geen cliënten heeft in onze gemeente.

Voor toezicht op de uitvoering en naleving mogen toezichthouders alle gegevens opvragen die nodig zijn voor de uitvoering van hun taken en verantwoordelijkheden. Toezicht houden betekent automatisch een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer: zonder inzage in dossiers WMO of Jeugd is dat niet mogelijk. Dat geeft echter geen “vrijbrief” om ongelimiteerd inzage te hebben in dossiers: het moet redelijkerwijs nodig zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden en in de van toepassing zijnde wet- en regelgeving kunnen de bevoegdheden ook worden beperkt. In de WMO is artikel 3a2.1 lid 2 belangrijk, waarin letterlijk staat dat inzage in dossiers is toegestaan en dat eventuele geheimhouding van degene die het dossier aan de toezichthouder doorgeeft 1-op-1

overgaat op de toezichthouder. Daarmee is in de wet al een stevige maatregel ingebouwd om de verwerking van persoonsgegevens veilig te laten plaatsvinden.

In de jeugdwet is deze begrenzing omschreven in artikel 2.9 lid d: de gemeenteraad stelt regels voor [...] de bestrijding van ten onrechte ontvangen voorzieningen of persoonlijke budgetten en voor bestrijding van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Als die verantwoordelijkheid/plicht bij de gemeente wordt neergelegd hangt daar heel logisch mee samen dat daarop ook toezicht wordt gehouden.

In beide processen worden dus bijzondere persoonsgegevens verwerkt of zijn deze tenminste inzichtelijk voor de toezichthouder. Art. 9 lid 2 sub h en in art. 30 geven daarvoor uitzonderingen die dit mogelijk maken. De rechtsgrond is ook duidelijk, namelijk een wettelijke verplichting (art. 6 lid 1 sub c) en/of een taak van publiek belang of openbaar gezag (art. 6 lid 1 sub e). De toezichthouder heeft het inzicht in deze (bijzondere) persoonsgegevens nodig, omdat de beoordeling van de rechtmatigheid zonder deze gegevens nooit volledig kan plaatsvinden. Wel is het zo dat hiermee geen vrijbrief wordt gegeven om al deze (bijzondere) persoonsgegevens ongelimiteerd te verwerken. Alleen daar waar noodzakelijk/aanleiding toe is. Verder moeten de toezichthouders bij elke gelegenheid als die vraag zich voordoet, een zorgvuldige afweging maken of en zo ja met wie (bijzondere) persoonsgegevens worden gedeeld. Dat betekent dat de beveiligingsmaatregelen passend zijn ingeregeld, waaruit volgt dat risico's die hiermee samenhangen tot een aanvaardbaar niveau worden teruggebracht.

BEWAARTERMIJNEN

Beschrijf per categorie persoonsgegevens de bewaartermijn. Hiervoor is vaak de archiefwet bepalend of de specifieke wet die de rechtsgrond is. Als geen wettelijke bewaartermijn is bepaald, bepaal dan zelf een goed beargumenteerde bewaartermijn.

LET OP: deze bewaartermijn moet dan ook echt worden ingeregeld in de processen en applicaties!

Categorie persoonsgegevens	Bewaartermijn (+ wetsartikel indien van toepassing)	
WMO Jeugdwet Signalenlijst	15 jaar art. 5.3.4 WMO 20 jaar art. 7.3.8 lid 3 Jeugdwet Lage prioriteit – 1 jaar Middelmatige tot lage prioriteit – 6 jaar Middelmatige tot hoge prioriteit – 8 jaar Hoge prioriteit – 10 jaar Hieronder staat een nadere uitleg.	
Prioriteit	Bewaartermijn	Toelichting
Lage prioriteit <i>0 punten</i>	1 jaar	De selectielijst gemeenten 2020 ⁴ geeft een bewaartermijn van 1 jaar als je een melding vanuit toezicht en handhaven afbreekt (artikel 12.3). Voor signalen die een lage prioriteit krijgt en waar we niks mee doen, houden

⁴ https://vng.nl/sites/default/files/2020-02/selectielijst_20200214.pdf

		dan ook 1 jaar bewaartermijn aan.
Middelmatige tot lage prioriteit <i>5 punten</i>	6 jaar	Het IKZ hanteert een bewaartermijn van 6 jaar voor hun signalen. Voor middelmatige tot lage prioriteit houden we 6 jaar aan.
Middelmatige prioriteit <i>10 punten</i>	8 jaar	Vanaf 10 punten is er sprake van een combinatie meer dan 10 cliënten, eerdere meldingen of eerder vastgestelde fraude/onrechtmatigheden. Om deze reden hanteren we een langere termijn van 8 jaar.
Hoge prioriteit <i>15 punten</i>	10 jaar	Vanaf 15 punten is de veiligheid in het geding of is er sprake van meer dan 10 cliënten en eerdere meldingen en eerder vastgestelde fraude. Zowel cliëntveiligheid als aangetoonde fraude/onrechtmatigheden bij een aanbieder met meer dan 10 cliënten vraagt ook om een langer termijn omdat dit dusdanig ernstig is dat we deze informatie willen meewegen in een onderzoek die bij een nieuw signaal opgestart wordt. Om deze reden is een termijn van 10 jaar gesteld.

DOORGIFTE NAAR DERDE LANDEN OF ORGANISATIES

*Geef aan of persoonsgegevens worden doorgegeven aan landen of organisaties buiten de Europese Economische Ruimte. Dit zijn dus andere (meer) landen dan de EU!
Als hiervan sprake is, beschrijf dan de maatregel (zie hoofdstuk 5 AVG) die is getroffen of die wordt getroffen.*

N.v.t.

INFORMATIE AAN BETROKKENEN

Het gaat hier om de verplichting de betrokkenen informatie te geven zoals is beschreven in artikel 13 en 14 van de AVG. Beschrijf of deze processen en documenten zijn ingeregeld.

LET OP: als profilering en/of geautomatiseerde besluitvorming onderdeel is in het proces, gelden specifieke eisen!

Er is een privacyverklaring waarmee de betrokkenen worden geïnformeerd volgens de voorwaarden van de artikelen 12, 13 en 14 van de AVG. Deze privacyverklaring wordt gepresenteerd op de website van de gemeente, op de pagina "De AVG in Nissewaard".

RISICO'S		
<i>De AVG geeft onderstaande lijst van risico's die behandeld moeten worden; het doel is duidelijk te krijgen of het proces kenmerken heeft die een maatstaf zijn voor de omvang en zwaarte van de te treffen beveiligingsmaatregelen.</i>		
RISICO	WAARSCHIJNLIJKHEID	MOGELIJKE GEVOLGEN
Discriminatie	Kies een item.Gemiddeld	Kies een item.Ernstig
Uitleg	<p>Definitie: Iemand op basis van persoonlijke kenmerken in een nadelige positie brengen. Nationaliteit en afkomst worden verwerkt, seksuele voorkeur en gezondheidskenmerken worden verwerkt. Deze gegevens worden ook door de toezichthouder zorg verwerkt omdat dit van belang kan zijn om de rechtmatigheid van een voorziening te beoordelen. Als je kwaad wilt kan je deze gegevens misbruiken, zeker als je een gebrekkig moreel kompas hebt.</p> <p>Als dergelijke gegevens onbeveiligd worden verwerkt is het zeer waarschijnlijk dat eigen medewerkers of buitenstaanders deze gegevens ten nadele van betrokkene kunnen gebruiken.</p> <p>Voor dit risico wordt de waarschijnlijkheid op gemiddeld ingeschaald. De mogelijke gevolgen worden ook als zeer groot ingeschaald; op basis van deze persoonsgegevens kan iemand behoorlijk "buiten spel" worden gezet.</p> <p>Dit brengt met zich dat strenge maatregelen noodzakelijk zijn.</p> <p>Onderzoek gebeurt op basis van een signaal; die kunnen vanuit inwoners, zorgaanbieders, cliënten, collega's, andere gemeenten komen of vanuit interne toegankelijke systemen/applicaties zoals de SVB portal of Value Care. Ontvangen signalen worden altijd beoordeeld aan de hand van een prioriteringsmodel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is de veiligheid in het geding • waren er al eerdere signalen • is er eerder gefraudeerd • hoeveel cliënten zijn er bij betrokken <p>In een vooronderzoek wordt beoordeeld of er een contract is of dat het een pgb-leverancier betreft, hoe de presentaties van de leverancier zijn, wordt een uitvraag gedaan in de regio en binnen de eigen organisatie bv. tijdens het signalenoverleg of klantmanager/jot-regisseurs overleg.</p> <p>Door dit proces te lopen, worden de werkelijk onderzoek waardige signalen eruit gefilterd om alleen die op te volgen. Hierbij spelen persoonskenmerken als leeftijd of geslacht geen enkele rol maar ligt de nadruk op mogelijke feitelijke onregelmatigheden.</p> <p>Bij de uitvoering Jeugd wordt gebruikt gemaakt van de applicatie C3. Er is ten tijde van het opstellen van dit document geen zekerheid of de lijst van externe gebruikers status actueel is. De procedure voor het actueel houden van de gebruikerslijst is punt van aandacht. Dit zou onderdeel kunnen worden gemaakt van de in- en uitdienstprocessen. Daarmee wordt dan in ieder geval geborgd dat alleen die medewerkers in de externe applicatie kunnen, die het ook echt voor hun werk nodig hebben.</p> <p>Op termijn gaat het proces voor externe jeugdhulpverleners naar het proces van de gemeente. Het is daarmee dus niet zeker of de externe applicatie in gebruik blijft. Dat brengt een lastige overweging met zich, om onder deze omstandigheden nog te investeren in de extern bereikbare applicatie.</p>	

	<p>Toegang tot de voor WMO-toezicht gebruikte applicaties is alleen mogelijk via het netwerk van de gemeente. Dat wordt dus al beveiligd met 2FA en periodiciteit op het wachtwoord.</p> <p>E-mail is ook buiten het netwerk bereikbaar, via webmail met 2FA en via telefoon. Gebruik van zorgmail gebeurt vrij regelmatig, maar daar kan men alerter op zijn. In dagelijks gebruik bij inwoners lijkt het niet altijd even intuïtief te gebruiken. Voor zowel jeugd als WMO.</p> <p>De gemeente tilt zwaar aan de eed/gelofte mee als ambtenaar. Die wegen wij mee als borgingsmaatregel. Externen hebben altijd een geheimhoudingsverklaring als onderdeel van de overeenkomsten.</p> <p>Er is wisselende technische en organisatorische inregeling. De wet is wel heel duidelijk over geheimhouding en daar wordt ook strikt op toegezien. Er is zeker borging om veilige verwerking te faciliteren, maar het kan beter.</p>	
Identiteitsdiefstal of -fraude	Groot	Ernstig
Uitleg	<p>Er worden identiteitsgegevens verwerkt in het operationele proces. Geen kopie id bij jeugd, wel bij WMO. Bij WMO moet dat ook in een aantal situaties. Bij jeugd wel een BRP-toets bijvoorbeeld. BSN wordt ook verwerkt, maar beperkt doorgegeven.</p> <p>In het proces voor toezicht is er dus toegang tot deze gegevens.</p> <p>De waarschijnlijkheid dat deze gegevens door kwaadwillenden kunnen worden misbruikt, als onvoldoende beveiligingsmaatregelen worden toegepast: groot. De gevolgen: zeer groot</p>	
Financiële verliezen	Groot	Ernstig
Uitleg	<p>Denkbaar is dat iemand financiële schade kan oplopen door onveilige gegevensverwerking, bijvoorbeeld als gevoelige informatie beschikbaar wordt voor onbevoegden of kwaadwillenden of als beslissingen op onjuiste gronden worden genomen. We gaan ervan uit, dat financiële verliezen alleen voortkomen uit onterechte of onrechtmatige beslissingen of maatregelen. Als door een correcte of rechtmatige beslissing of maatregel een boete of maatregel met financiële gevolgen wordt opgelegd, beschouwen wij dit niet als verliezen.</p> <p>In diverse processtappen wordt bijvoorbeeld een kopie bankpas en diverse andere identificerende informatie verwerkt. Financiële schade kan optreden als een terecht toegekend PGB op basis van foutieve informatie onterecht wordt gestopt/afgenomen/teruggevorderd in het toezichtproces.</p> <p>De WMO- en jeugdprocessen worden beide operationeel gemonitord door de kwaliteitsmedewerkers. Dat betreft niet de toezichtprocessen, maar het zorgt er wel voor dat de informatie die beschikbaar wordt gesteld aan de toezichthouders met enige redelijkheid verondersteld mag worden rechtmatig tot stand te zijn gekomen.</p> <p>Er wordt op gemonitord dat het operationele werkproces van Jeugd en Wmo wordt gevolgd, o.a. door een kwaliteitsmedewerker die op de afdeling werkzaam is. Als extra maatregel zou de afdeling interne controle eventueel ook kunnen worden ingezet om</p>	

	<p>processen van toezicht te monitoren, maar dat moet nog wel worden vormgegeven en worden besproken met die afdeling.</p> <p>JOT-regisseurs controleren dossiers waarin beschikkingen zijn afgegeven. Er zijn op diverse plekken in het proces 4-ogen toetsen voordat besluiten of beschikkingen worden afgegeven.</p> <p>De interne juristen worden op initiatief van de toezichthouders ook betrokken, als bijvoorbeeld sprake is van terugvorderingen of andere maatregelen.</p> <p>Het risico op financiële schade wordt ook aangepakt doordat de signalen eerst worden getoetst via het proces vooronderzoek, zoals beschreven bij het risico op discriminatie.</p> <p>Ook bij dergelijk zorgvuldigheid kan er altijd iets misgaan. Zorgafnemers of –aanbieders hebben daarom altijd de mogelijkheid om een klacht in te dienen of om een bezwarenprocedure op te starten.</p> <p>De kans dat dit risico voorkomt als onvoldoende beveiligingsmaatregelen worden getroffen is groot en de gevolgen die daarmee kunnen samenhangen zijn ernstig. Door de getroffen maatregelen worden deze echter naar een aanvaardbaar niveau teruggebracht.</p>	
Reputatieschade	Groot	Ernstig
Uitleg	<p>Iedereen kan zich een voorstelling maken bij dit verschijnsel: als breed bekend wordt dat bepaalde vormen van zorg of hulp wordt verleend of bij onbevoegden/ kwaadwillenden bekend wordt dat er een schrijnende fysieke situatie is die snel ingrijpen vergt. Betrokkenen kunnen dan worden geschaad in hun goede naam en eer, waar ingrijpende gevolgen uit voort kunnen komen in de directe sociale omgeving maar ook breder, denk aan het bekend worden van dergelijke situaties op social media platforms.</p> <p>Het gaat er hier om hoe het mis kan gaan in de interne processen van en in de uitgaande communicatie vanuit de toezichthouders bij het toezicht op de uitvoering en naleving van de Wmo/Jeugdwet en welke gevolgen dit kan hebben voor betrokkene.</p> <p>Dat proces komt voor rekening komt van de toezichthouders, die daarvoor vanuit de WMO, vanuit de Jeugdwet en vanuit de Algemene Wet Bestuursrecht een set taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden krijgen toegewezen.</p> <p>Voorbeelden van onjuiste situaties, die hun oorsprong kunnen vinden in diverse zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • als de toezichthouder een beslissing baseren op onjuiste informatie over betrokkene het maakt dan niet uit of het een positieve of negatieve beslissing is, want een onterechte beslissing moet worden teruggedraaid met alle gevolgen van dien voor betrokkene • als de toezichthouder (onjuiste) informatie communiceren naar derden die nadelig kan uitpakken voor betrokkene • als onbevoegden toegang hebben tot informatie die in beheer is bij de toezichthouder waarbij ook meetelt dat die informatie in handen komt van derden (al dan niet kwaadwillend) en betrokkene zelf dat feit ongewenst vindt of er nadelige gevolgen van ondervindt. <p>Rapporten zijn nu niet openbaar, mogelijk wel in de toekomst.</p>	

	<p>Als rapporten al openbaar worden gemaakt, kan iemand daar voorafgaand aan openbaarmaking altijd bezwaar tegen aantekenen. Als rapporten mogelijk in de toekomst openbaar (moeten) worden, hoort anonimisering bij de maatregelen om te voorkomen dat persoonsgegevens bekend worden bij anderen die daar niets mee te maken hebben en/of die daar onrechtmatig gebruik van zouden kunnen maken.</p> <p>Bij communicatie tussen de gemeenten onderling wordt uiteraard nooit geanonimiseerd; bij toezicht is het vermelden van bedrijfs- of persoonsgegevens nu juist het centrale aandachtspunt. Bij voorkeur wordt hierover dan ook via beveiligde kanalen gecommuniceerd. Voor de gegevensuitwisseling tussen gemeenten wordt gebruik gemaakt van artikel 6.1 lid 1 sub e van de Avg voor natuurlijke personen. Voor rechtspersonen (met uitzondering van eenmanszaken, VOF's, CV's en maatschap) geldt de AVG niet en kunnen gegevens worden uitgewisseld. Er wordt bij voorkeur alleen gecommuniceerd met toezichthouders van andere gemeenten.</p> <p>Wmo 2015 artikel 2.6. lid 1/ artikel 2.8 lid 1 Jeugdwet zegt dat we moeten samen werken voor doelmatige uitvoering van de wet. Elke toezichthouder moet aangesteld zijn per gemeente. Doelmatigheid en noodzaak opletten en gegevens opvragen.</p> <p>Bevindingen door andere gemeente worden nooit ongetoetst omgezet in een eigen onderzoek, beleid of maatregelen; op signalen uit een andere gemeente voert de gemeente altijd eerst zelf een toets/onderzoek uit. Dit onderwerp is in ontwikkeling waarbij wel gepleit wordt dat onderzoeken van andere gemeenten overgenomen kunnen worden in de toekomst.</p> <p>Als bij de uitvoerenden signalen terechtkomen, worden die ook altijd eerst intern beoordeeld en indien mogelijk opgenomen met de zorgafnemer of –aanbieder zelf. Signalen worden doorgegeven aan accountmanagers die vervolgens bepalen of zij het gesprek aangaan met de zorgaanbieder. Zo wordt voorkomen dat onterecht signalen naar de accountmanagers gaan. Dit betreft vaak kwaliteit en minder vaak rechtmatigheid. En ook hier, voordat een incident bij de toezichthouders terechtkomt.</p> <p>Al deze activiteiten worden gedocumenteerd. Achteraf is dus ook vrijwel altijd te achterhalen hoe een bepaald proces is verlopen.</p> <p>Over het geheel genomen is er, als onvoldoende beveiligingsmaatregelen worden getroffen, een grote kans op ernstige gevolgen. Door de getroffen maatregelen wordt dit echter naar een aanvaardbaar niveau teruggebracht.</p>			
Verlies van vertrouwelijkheid van gegevens onder geheimhouding	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 25%;">Groot</td> <td style="width: 25%;">Ernstig</td> </tr> </table>		Groot	Ernstig
	Groot	Ernstig		
Uitleg	<p>Beide werkgebieden kennen een geheimhoudingsplicht, in het kader van een geneeskundige behandelovereenkomst (bij bijvoorbeeld psychische behandeling van een jeugdige) of andere wettelijk geregelde geheimhouding. De toezichthouders hebben in beginsel toegang tot deze informatie en vallen dan onder dezelfde geheimhoudingsplicht als degene die de informatie verstrekt.</p> <p>Als met deze geheimhouding onvoldoende zorgvuldig wordt omgegaan, kunnen vertrouwelijke of geheime gegevens onrechtmatig bekend worden bij derden die het fraude-onderzoek kunnen schaden. Daaruit zouden dan de risico's discriminatie of reputatieschade of andere risico's voort kunnen vloeien.</p>			

	<p>In het proces worden al diverse maatregelen toegepast, die een hoog beschermingsniveau nastreven. De netwerkschijf waar dossiers worden beheerd door de toezichhouders, is zeer streng afgeschermd.</p> <p>Tijdens overleg wordt er strikt op toegezien dat niet over zaken wordt gecommuniceerd waarvan dat niet nodig of niet toegestaan is. Dit is een kwestie van bewustzijn bij de uitvoerenden in het proces, waarbij binnen de organisatie collega's elkaar er actief in bijstaan om hier scherp op te blijven.</p> <p>Door voortdurende aandacht, training en monitoring wordt nagestreefd dat de medewerkers zich bewust zijn van dit onderwerp en dat mensen in het proces op de hoogte zijn van de "doorgifte" van de geheimhoudingsplicht in bepaalde gevallen en wordt er onder andere door kwaliteitsmedewerkers in het operationele proces op toegezien dat procedures worden nagevolgd.</p> <p>Met deze maatregelen wordt dit risico's naar een aanvaardbaar niveau gebracht.</p>		
Ongeoorloofd ongedaan maken pseudonimisering	Groot	Ernstig	
Uitleg	<p>In de administraties wordt intern over het algemeen niet gewerkt met pseudonimisering van persoonsgegevens.</p> <p>In externe communicatie kan met derden in eerste instantie worden gecommuniceerd door middel van gepseudonimiseerde gegevens, bijvoorbeeld op basis van klantnummer of anderszins.</p> <p>Het is dan onwenselijk dat in die correspondentie aanknopingspunten worden gegeven om het individu er heel gemakkelijk mee te kunnen traceren. Als al gepseudonimiseerd wordt gecommuniceerd over betrokkenen is het onwenselijk dat (onbevoegde) derden heel gemakkelijk de persoon achter de gepseudonimiseerde gegevens kunnen achterhalen. Als dit gebeurt, kan dat leiden tot diverse andere risico's zoals discriminatie of reputatieschade.</p> <p>De kans op dit risico als onvoldoende beveiligingsmaatregelen worden getroffen: groot Gevolgen groot</p> <p>Met de bij de overige risico's beschreven maatregelen is dit risico naar een aanvaardbaar niveau terug te brengen.</p>		
Aanzienlijk economisch of maatschappelijk nadeel	Groot	Ernstig	
Uitleg	<p>Een voorbeeld hiervan is dat een bedrijf van een betrokkene wordt ontmanteld (bedrijfsbeëindiging of faillissement) of dat een betrokkene diens betrekking verliest, door onvoldoende beveiliging van de verwerking van persoonsgegevens in het proces toezicht WMO/Jeugd.</p> <p>In zekere zin kan dit risico als een voortvloeiende worden gezien uit de verwezenlijking van één of meer van de andere risico's. Dat betekent dat er een vrij sterk oorzakelijk verband is tussen dit risico en de overige risico's. Daarom wordt dit risico min of meer automatisch op hetzelfde niveau ingeschaald: een grote kans op een ernstige gevolgen.</p> <p>Ook hier geldt, dat met de maatregelen die al bij andere risico's worden beschreven, dit risico naar een aanvaardbaar niveau wordt gebracht.</p>		
Rechten of vrijheden worden beperkt of kunnen niet worden uitgeoefend	Groot	Ernstig	

Uitleg	<p>Dit kan gebeuren als in de processen aan de betrokkenen hun rechten en plichten niet goed worden uitgelegd of als de organisatie geen procedures heeft voor de afhandeling van rechtsverzoeken.</p> <p>Medewerkers zouden ook bewust geen mededelingen kunnen doen over de rechten die mensen hebben of er zou geen privacyverklaring moeten zijn of als die er wil is zou die niet of te laat aan mensen worden bekendgemaakt.</p> <p>Voor de processen toezicht WMO en Jeugd is het dus belangrijk om ervoor te zorgen dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zo vroeg mogelijk in het proces de privacyverklaring onder de aandacht van betrokkenen wordt gebracht • in de gegevensuitwisseling tussen de betrokken organisaties in het kader van toezichtprocessen zorgvuldig de wettelijke regels worden nageleefd. • er een privacyverklaring is en actueel wordt gehouden • de processen voor de afhandeling van rechten betrokkenen zijn ingesteld, bekend zijn bij de medewerkers die betrokken zijn bij het operationele proces en goed toegankelijk bereikbaar zijn voor de betrokkenen <p>Als in ieder geval aan deze elementen wordt voldaan is er een goede basis om te beargumenteren dat er geen hoog risico is voor de rechten en vrijheden van betrokkenen op dit punt.</p>	
Geen controle over persoonsgegevens	Groot	Ernstig
Uitleg	<p>In beide processen, Jeugd en WMO, worden bijzondere persoonsgegevens verwerkt. Als dat zonder grondslag gebeurt en als daar onveilig mee wordt omgegaan kan dat grote gevolgen hebben voor de betrokkenen. Als betrokken geen gebruik kunnen maken van hun rechten die hen onder de AVG zijn toegekend, zoals recht op inzage of correctie, of er is geen (duidelijke) privacyverklaring beschikbaar, wordt aan hen in de praktijk de mogelijkheid ontnomen regie uit voeren over de verwerking van hun persoonsgegevens.</p> <p>Op dit punt mag er dus zeker vanuit worden gegaan dat er sprake is van een hoog risico voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Daar moet dus het niveau van technische en organisatorische maatregelen op worden afgestemd.</p> <p>De instelling en bekendmaking van procedures voor bijvoorbeeld de uitoefening van rechten van betrokkenen onder de AVG, draagt al in belangrijke mate bij aan de regie die betrokkenen moeten hebben over de verwerking van hun persoonsgegevens. Daar hoort een privacyverklaring ook bij, die op een goed toegankelijke makkelijk vindbare manier via de website van de gemeente moet worden bekendgemaakt. Ook is het van belang dat vanuit de operationele processen (!) de aandacht hier ook naar uitgaat. Eerder in dit document is al omschreven op welke momenten in het proces over welke elementen aan de betrokkenen wordt gecommuniceerd over de verwerking van persoonsgegevens.</p> <p>Een privacyverklaring moet zo snel mogelijk worden opgesteld en gepubliceerd. Dat is een verplichting voor de gemeente waaraan ook echt moet worden voldaan.</p> <p>Processen voor de uitoefening van rechten van betrokkenen onder de AVG zijn er wel. Ook een klachtenregeling en een bezwarenprocedure zijn in werking.</p> <p>Met deze maatregelen heeft een betrokkene een goede mogelijkheid voor regie over de verwerking van diens persoonsgegevens, waarmee dit risico tot een aanvaardbaar niveau wordt teruggebracht.</p>	

Bijzondere persoonsgegevens	Groot	Ernstig
Uitleg	<p>In beide processen, Jeugd en WMO, worden bijzondere persoonsgegevens verwerkt. Als dat zonder grondslag gebeurt en als daar onveilig mee wordt omgegaan kan dat grote gevolgen hebben voor de betrokkenen.</p> <p>Op dit punt mag er dus zeker vanuit worden gegaan dat er sprake is van een hoog risico voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Daar moet dus het niveau van technische en organisatorische maatregelen op worden afgestemd.</p> <p>Dit hoge beveiligingsniveau mag reeds blijken uit de wettelijke geheimhoudingsplicht die van toepassing is, de interne procescontrole door de kwaliteitsmedewerkers, de beveiliging van de opslag van de dossiers op het gemeentelijke netwerk, de continue aandacht voor het veiligheidsbewustzijn in de organisatie en bij de betrokken toezichthouders en het feit dat de gemeente voldoet aan de eisen van de BIO.</p> <p>In het toezichtproces worden alleen die (bijzondere) persoonsgegevens verwerkt die vanuit het operationele proces worden verstrekt en eerder al is aangegeven dat daarvoor een passende set maatregelen is getroffen om mogelijke risico's tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Het is echter zeer wel mogelijk dat via andere weg (bijzondere) persoonsgegevens ter beschikking komen van de toezichthouders. Het is dus zeer belangrijk dat in de werkprocessen van de toezichthouders stikt wordt toegezien op de rechtmatigheid van de verkrijging van die persoonsgegevens. De bevoegdheid voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens is in de Wmo, de Jeugdwet en in de AWB verankerd. Dat moet echter worden beperkt tot die persoonsgegevens die strikt noodzakelijk zijn voor de taak die wordt uitgevoerd. In de werkprocessen is verankerd dat de toezichthouders daarop actief toezien.</p>	
Evaluatie van persoonlijke aspecten om voorspellingen te doen en profielen op te stellen of te gebruiken over bijv. beroepsprestaties, economische situatie, gezondheid, persoonlijke voorkeuren, betrouwbaarheid of gedrag, locatie of verplaatsingen	Groot	Ernstig
Uitleg	<p>Deze beschrijving doelt op 'profilering'. Voor het toezichtproces geldt dat hier geen sprake van is, dus dit element is niet van toepassing.</p> <p>Weliswaar worden veel van de benoemde aspecten wel behandeld, dat gebeurt <i>uitdrukkelijk</i> niet om daarmee persoonlijke profielen op te stellen of te gebruiken. In ieder respectievelijk dossier moeten de merites van de voorliggende zaak goed kunnen worden afgewogen en dat vergt aandacht voor detail.</p> <p>Bij de proactief vinden van signalen wordt geen gebruik gemaakt van profielen.</p>	
De gegevens betreffen kwetsbare natuurlijke personen, met name kinderen	Groot	Ernstig
Uitleg	<p>Deze processen zijn nu juist op gericht op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens, omdat dat onderdeel is van het toezichtproces. De rechtmatigheid van een verleende dienst hangt altijd rechtstreeks samen met de aanleiding die daaraan ten grondslag ligt. De rechtmatigheid van de verleende dienst kan dus onmogelijk worden beoordeeld zonder inzicht in deze bijzondere persoonsgegevens.</p>	

	<p>Dit betekent dat er op dit punt automatisch sprake is van een hoog risico, waarop de technische en organisatorische maatregelen dus moeten worden afgestemd.</p> <p>De geconsolideerde inschaling van het bruto risico is dan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een grote waarschijnlijkheid • ernstige gevolgen <p>wat dus een hoog niveau van beveiliging van de verwerking van persoonsgegevens vergt.</p> <p>Dat zet de toon voor de inventarisatie en inschaling van de reeds beschikbare technische en organisatorische maatregelen. Die worden verspreid over alle behandelde risico's behandeld.</p>	
Er wordt een grote hoeveelheid gegevens verwerkt die ook gevolgen heeft voor een grote hoeveelheid betrokkenen	Groot	Ernstig
Uitleg	Dit risico is niet van toepassing; alleen van personen en organisatie die betrokken zijn bij een onderzoek worden persoonsgegevens verwerkt. Dat valt zeker niet binnen deze definitie.	

RISICOCLASSIFICATIE BRUTO RISICO

Als voor 1 of meer van de risico's een inschatting van de waarschijnlijkheid gemiddeld, groot of zeer groot is gemaakt, geldt dat voor de gehele verwerking. Dit geldt ook voor 1 of meer mogelijke gevolgen die als ernstig worden ingeschat.

Over de gehele verwerking "Toezicht op de rechtmatigheid van Wmo/Jeugd" bekeken, is er een redelijke kans dat risico's zich voordoen en die risico's hebben vrijwel zonder uitzondering forse nadelige gevolgen.

Dat betekent dat deze verwerking als een hoog-risico verwerking moet worden ingeschaald, waar dan ook een passende maatregelen bij moet worden gehanteerd.

PASSENDE TECHNISCHE EN ORGANISATORISCHE MAATREGELEN

Beschrijf hier de maatregelen die al zijn getroffen om risico's te ondervangen. Geef aan, terugdenkend naar de risico's die hiervoor zijn geïnventariseerd, tot welke kans en/of mogelijke gevolgen het risico wordt/kan worden teruggebracht.

MAATREGEL	ONDERVANGEN RISICO
Logische toegangsbeveiliging tot netwerk en in applicaties	Geen toegang tot persoonsgegevens voor onbevoegden
Opslag en bewerking van toezichtdossier op een streng afgeschermd netwerk	Alleen de toezichthouders en leidinggevende hebben toegang tot deze schijf. Zolang er geen passend werksysteem is werken de toezichthouders op deze afgeschermd schijf.
Beperking van de verwerking van kopie-ID's en veilige opslag daarvan	Voor jeugd worden geen identiteitskopieën verwerkt, voor WMO zeer beperkt. Als al een kopie ID wordt opgevraagd, kan diegene daarop noteren waarvoor die kopie nodig is. Dat voorkomt dat het voor andere doeleinden kan worden gebruikt. Kopieën van ID bewijzen worden nooit verstrekt aan derden.

<p>Dossierbeheer in een centraal zaaksysteem: E-Suites.</p> <p>Wettelijke geheimhoudingsplicht</p>	<p>De Esuites is in gebruik voor team zorg. Er is een verbeterlag gaande op de werking van deze applicatie.</p> <p>Op de S-schijf is de veiligheid voor nu voldoende gewaarborgd omdat hier alleen de toezichthouders en leidinggevende op kan en systeembeheer. Zolang er nog geen passend zaaksysteem is voor de werkzaamheden van de toezichthouders, zullen zij de documenten van een afgerond onderzoek opslaan in MyCorsaNxt. Hierbij zal er een nieuw dossier worden aangemaakt in Corsa waaraan de vertrouwelijkheid THZ kan worden gehangen. Hierdoor is het dossier niet inzichtelijk voor de rest van de organisatie.</p> <p>In de van toepassing zijnde wet- en regelgeving is vastgelegd dat geheimhoudingsplicht die geldt voor bronnen van persoonsgegevens rechtstreeks doorgaat naar de toezichthouders.</p>
--	---

RESTRISICO'S EN VOORGESTELDE MAATREGELEN	
RESTRISICO	MAATREGEL
<p>Bewustwording in de organisatie</p>	<p>Dit moet voortdurend aandacht krijgen, denk bijvoorbeeld aan oplettendheid tijdens overleg over te bespreken persoonsgegevens, handreikingen voor, dat je je pc altijd afsluit als je erbij wegloupt.</p>
<p>Aanscherping van technische inregeling</p>	<p>De toegang door medewerkers tot een extern te benaderen applicatie (C3) moet handmatig worden beheerd. Externe zorgverleners werken ook in deze externe applicatie die voor zover bekend (nog) niet met 2-Factor authenticatie is beveiligd en waarbij (nog) geen periodiciteit op het wachtwoord is ingesteld.</p>
<p>Opstellen privacyverklaring en inbedding communicatie aan betrokkenen in de processen</p>	<p>Een privacyverklaring moet nog worden gepubliceerd. Op diverse plekken in het proces is er zeker aandacht voor communicatie met de betrokkenen over de verwerking van diens persoonsgegevens. Dit kan nog verder en beter worden gestructureerd.</p>

FG-advies en –akkoord.

8 februari 2022

Verwerk vooral ook elementen uit het rapport “Een wereld te winnen” in de aanleiding; de argumentatie wordt daar nog meer kracht mee bijgezet, dat toezicht moet, nuttig is maar ook waarom het vanuit sociaal-maatschappelijk opzicht zo nódig is!

Maak duidelijk dat signalen zowel zorgaanbieders als –afnemers kunnen betreffen.

De gemeente kan en mag zelf een bewaartermijn voor signalen hanteren, die uiteraard wel goed onderbouwd moet zijn. De bewaartermijnen voor dossiers zijn wettelijk geregeld, dus die staan vast. Hoe informatief de aangedragen toelichting Toezicht Wmo-jeugd van een collega-gemeente ook is, kijk hier kritisch naar en meet dit goed af aan de eigen werkprocessen.

Neem bij de behandeling van de risico’s en de daarbij getroffen/voorgestelde maatregelen, vooral ook mee dat er onderscheid is tussen ‘informele fraude’ zoals PGB-zorg door natuurlijke personen/burgers als frauderende zorgafnemer en frauderende zorgverleners.

De aanpak van zorgfraude heeft veel gelijkenissen met de aanpak van ondermijning. Ook bij zorgfraude is het goed inregelen van binnengemeentelijke gegevensdeling heel belangrijk voor een effectieve aanpak. Toezichthouders moeten zowel korte lijnen met de uitvoering/werkvloer als met de verantwoordelijke wethouder hebben: ofwel een netwerk van scherpe ambtenaren! Voor deze gegevensuitwisseling gelden ook privacyregels.

Voorkom dat op basis van het rapport “Een wereld te winnen” een neiging naar actieve opsporing gaat ontstaan!

7 april 2022

Al is aan alles te zien dat er een serieuze inspanning is geleverd om de DPIA compleet en dekkend te maken, maak de DPIA tekstueel beter leesbaar; kijk goed naar de indeling van de tekst en naar de formuleringen die worden gebruikt.

Beperk voorlopig het delen van informatie met andere gemeenten over zorgfraudeurs tot aanbieders die rechtspersonen zijn; het is nog niet zeker hoe die situatie kan/mag/moet worden geïnterpreteerd in de zin van de AVG en de specifieke wetgeving.